



# DÉLVIDÉK

**Politikai napilap**  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Zombor, Csikás Benő utca 3.  
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050  
Előfizetés egy hóra: 2.50 P.  
Negyedévre: 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. SZEPTEMBER 12.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM, 111. SZÁM

## KORMÁNYZÓNK HITLERNÉL

**Kiéleződött a feszültség Bulgária és a Szovjet között – Lindbergh szerint Anglia képtelen európai partraszállásra – A német légi erők százai szakadatlanul bombázzák Szentpétervárt – Huszonkét angol hajót súlyosítottak el a németek – Angol támadás francia városok ellen**

### Roosevelt beszédét nemhivatalos hadüzenetnek minősítik

A világ érdeklődésének homlokterében a Horthy–Hitler találkozó áll. A találkozásra vasárnap került sor a vezéri főhadiszálláson. A hírszolgálati iroda jelentése szerint a Hitler–Horthy találkozó ezekben a sorsdöntő időkben rendkívüli jelentőséggel bír s szervesen beletartozik abba a hatalmas újjáépítő munkába, amely Európa újraszervezéséért folyik. A német–magyar fegyverbarátság ismét megpecsételődött, a honvédek és a német hadsereg katonái együtt küzdenek keleten a közös ellenség ellen.

A tengely sajtója nagy teret szorít a találkozásnak és alázza annak jelentőségét.

A tegnapi nap a beszédek jegyében telt el. A harctéren nagy események nem történtek.

Elsősorban kell megemlíteni Bárdossy miniszterelnök beszédét, aki emlékeztetett arra, hogy a magyar katonák most az európai keresztény civilizáció ősi alapjait védik. A magyarság most másodízben találta magát szemben a kommunizmussal, mondotta a miniszterelnök beszédében. Először saját portánkon kellett megküzdeni a vörös rémmel, most messze a határokon túl üztük a bolsevizmust.

Amikor a baráti német birodalom megindította gigászi harcát, mi magyarok mellé állottunk, hogy végleg leszámoljunk velük.

Ennek a harcnak az európai keresztény kultúra védelme a célja. Az egész kontinens szemben áll az istentelenség és a pusztítás démonával.

**ROOSEVELT BESZÉDE**  
Is nagy feltűnést keltett és a sajtó-

komentárok szerint ez nemhivatalos hadüzenetet jelent. Az elnök a Greer ügy ismertetésével kezdte beszédét. Kijelentette, hogy ez nem első eset, a németek már többször is megtámadták az amerikai hajókat. Az Egyesült Államok eddig megőrizte nyugalmát. Most azonban az amerikai kormány elérkezettnek látja a cselekvő védekezés óráját. Roosevelt, mint a haderő legfelsőbb parancsnoka utasítást adott a hadihajók parancsnokainak, hogy az amerikai védelmi övezetben tüzeljenek minden német és olasz hajóra. Mostantól kezdve, mondotta az elnök, — mint a MTI jelenti — a német és olasz hajók csak saját veszélyükre hajózhatnak amerikai vizekre.

A beszéd szenzációt keltett Amerikában is. A benemavatkozás híveinek tábora nap-nap után szaporodik. Már nem igen van hitele az elnök uszító szavainak. Az ellenzékben lévők egyre hevesebben támadják Rooseveltet. Tudják azt is Amerikában, hogy a háború esztelenség lenne. Amerikának nem érdeke az európai partraszállás, s ezt meg sem kísérelhetné haderejével. Csak felesleges veszteségeket okozna ez.

### Anglián már nem segíthet

ugysem a hadbalépés, mondotta Lindbergh is tegnapi beszéde során.

Lindbergh Roosevelttel egyidőben beszélt. Kijelentette, hogy a háborút Amerikában csak az angolok, zsidók és Roosevelt ügynökei akarják. Ezek minden alkalmat megragadnak arra, hogy a háború széléhez sodorják az

USA-t. Megtették mindent, hogy pontosan előkészítsék az incidenseket, amelyek megzavarják a tengely és Amerika viszonyát. Ez sikerült is nekik.

### Anglia békét kért

volna már hónapokkal ezelőtt — mondotta beszéde további során Lindbergh — ha Amerika nem ígéri meg a hadianyagszállítást. Anglia már olyan rosszul áll, hogy Amerika hadbalépése sem mentheti meg.

Anglia semmiképpen sem képes végrehajtani az európai partraszállást, fejezte be beszédét Lindbergh. Mondani sem kell, hogy ez a beszéd az egész világon óriási feltűnést keltett. Anglia helyzetéről lerántotta a leplet Lindbergh és beszédét valószínűleg Törökországban is mérlegelés tárgyává teszik. A Szovjetben riadalmat kelt majd ez a kijelentés. A nagy szövetséges, Anglia, a mindent ígérő brit világbirodalom már nem-hogy segítséget tudna adni, hanem saját magát sem segíthet.

A nap legérdekesebb híre az, amely a szovjet kormány tiltakozó jegyzékéről szól. A Szovjet Bulgáriához intézte a jegyzéket és tiltakozott Szófia tengelybarát, illetve szovjetellenes magatartása miatt. Ankarában nagy aggodalommal figyelik az események továbbfejlődését.

A német hadijelentés érdemel még említést. A DNB közlése szerint, mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, az Atlanti óceánon 40 hajó közül a németek 22 hajót kilőtték. Összesen 136 ezer tonna hajóteret süllyesztettek el.

## Találkozás

Akkor történt ez a találkozás, amikor a harc a legnagyobb erővel tombol Európa megmentéséért s egy szebb világ felépítéséért. Két nemzet nagy fia szorított egymással kezét Hitler vezér főhadiszállásán. Ez a találkozás a hagyományos fegyverbarátság jegyében zajlott le, szívélinesség jellemezte és a bolsevizmus elleni nagy harc egyik fontos állomásait jelenti.

A találkozáson az UJ EURÓPA megszervezéséről beszéltek. A magyar nemzetet, a magyar katonát a sors most ismét a civilizáció, a kereszténység megmentése érdekében állította csatasorba. A harci sorban áll a német, az olasz és a finn bajtárs is, hogy fegyverrel a kezében védje meg az új szociális igazságot.

Az első sorban áll a honvéd, a legnagyobb tüzből és védelmez a civilizáció ősi alapjait, amelyekről Bárdossy László miniszterelnök megemlékezett beszédében.

A magyar nemzet a két évtizedig tartó megaláztatás után rázta magát az erőszakkal és igazságtalansággal terhes bilincsektől. A magyar nemzet újszületett, a magyar honvéd az egész világ dicséretét és elismerését kivívta a harcokban. Nap-nap után fényes eredmények mutatják, hogy a magyar katonák méltó őseihez, s megvédi hazáját és a nemzet szabadságát.

A Kormányzó Úr és Hitler találkozása már a szebb jövő, az új Európa hajnalán történt. Akkor, amikor a szövetséges csapatok a Dnyeper tulsó partján üldözik a vörös rémet, a megvert bolsevista ellenséget. Hitler kitüntetése pedig az egész magyar hadseregnek, a dicső honvédeknek és egyben a magyar nemzetnek is szól, s újból megpecsételi a magyar–német sorsközösséget.



A KORMÁNYZÓ ÚR TALÁLKOZÁSA HITLER NÉMET VEZÉRREL

## Kormányzónk látogatása Hitler főhadiszállásán

A Magyar Távirati Iroda jelenti:  
Magyarország kormányzója a birodalmi vezér és kancellár meghívására szeptember 7-én Németországba utazott. A birodalmi vezér szeptember 8-tól szeptember 10-ig a keleti fronton lévő főhadiszállásán látta vendégül a kormányzó urat, akit útjára elkísért bárósi Bárdossy László magyar királyi miniszterelnök és külügyminiszter, valamint vitéz Szombathelyi Ferenc altábornagy, a magyar királyi honvéd vezérkar főnöke. A Kormányzó Ur kíséretében volt még Sztójay Döme m. kir. titkos tanácsos, berlini magyar királyi követ, továbbá Dietrich von Jagow, a német birodalom budapesti követe.

A látogatás tartama alatt a kormányzó ur és a birodalmi vezér a politikai és katonai helyzetet ismételtén megbeszélte. Megbeszéléseiket a két nép hagyományos fegyverbarátságának szelleme hatotta át, amelyet a bolsevizmus ellen folytatott együttes küzdelem újból megerősített.

A politikai és katonai megbeszéléseken magyar részről részt vett a magyar királyi miniszterelnök és külügyminiszter, valamint a magyar

királyi honvédvezérkar főnöke, német részről pedig von Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Keitel tábornagy, a német véderő főparancsnokának főnöke.

A látogatás ideje alatt a kormányzó ur felkereste von Brauchitsch tábornagyot, a német hadsereg főparancsnokát és németországi tartózkodásának befejezésekor Göring birodalmi tábornagy is vendégül látta a Főméltóságú Urat.

### A VASKERESZT LOVAGKERESZTJÉNEK UNNEPÉLYES ÁTNYUJTÁSA

A Führer és Horthy Miklós, Magyarország kormányzója között folytatott megbeszélések szeptember 10-én fejeződtek be. A Führer ünnepélyes formában átnyújtotta a kormányzónak, mint a magyar királyi honvédség legfőbb parancsnokának a vaskereszt lovagkeresztjét.

A magyar királyi honvédség csapatai híven bevált fegyverbarátságban a német katonákkal vállaltva viselnek hadat az európai kultúra bolsevista ellenségével s a Führer a kitüntetés adományozásával ezeknek a csapatoknak vitézségét részesítette tiszteletadásban. (MTI)

## A DDPK a Horthy-Hitler találkozóról

Berlin, szeptember 12.

A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz nagyobb cikkben méltatja a Horthy-Hitler találkozó jelentőségét és megállapítja, hogy a magyar kormányzónak Hitler vezérnél a keleti arcvonalon tett látogatását úgy Magyarországon, mint Németországban olyan eseményként fogták fel, amely a közös szenvedések, a fegyverbarátság és az együttes aratott győzelmek közepette látható megnyilvánulása a két nemzet sorsközösségének. Magyarország kormányzóját úgy ismerik Németországban, mint a kommunizmus elleni küzdelem előharcosát, aki a szegedi forradalom élén már diadalmos győzelmet aratott a bolsevizmus ellen és mint a magyar nemzet megújítóját, aki a legsúlyosabb körülmények között emelte fel nemzetét. Horthy megtettesítője a magyar katonai erényeknek.

A cikk ezután azokról a küzdelmekről beszél, amelyeket a magyarság megvívott a tri-

noni igazságtalanságok revíziója érdekében és rámutat arra, hogy a nyugati demokráciák oldaláról mennyi ígéret hangzott el, soha azonban senki sem mozgatta meg a kisujját sem annak érdekében, hogy a népszövetségi alapokmány híres 16. pontját tényleg alkalmazzák. A magyar vezetők Németországra és Olaszországra alapozták politikájukat és a legsúlyosabb időkben is rendületlenül kitartottak Németország mellett, amely ugyancsak az 1918-as béke igazságtalanságainak javótételéért harcolt. Ugyanezt tette Olaszország is.

Az eszmék és érdekek közössége így hozta létre a háromhatalmi egyezményt, amelyhez a magyar nép elsőnek csatlakozott és amelyet minden erejével támogat. A magyar katonák vállaltva küzdenek a keleti hadszíntéren szövetségeseikkel a kommunista veszedelm ellen, amelyet az angolszászok nemcsak tagadni merészelnek, hanem szövetségükkel még fokoznak. (MTI)

## Bárdossy miniszterelnök üzenete a magyar néphez

A magyar rádió csütörtökön délután 3/45 órakor Bárdossy László miniszterelnöknek és külügyminiszternek Magyarország népéhez intézett rádióüzenetét olvasta fel, amely Magyarországnak a bolsevizmus ellen vívott harcáról szól. A rádióüzenet így hangzik:

— A magyarság most másodizben találja magát szemben a bolsevista aranchiával. Először — huszonkét évvel ezelőtt — a saját portánkon, a saját országunkban kellett megküzdenünk vele. Akkor a világháború véres erőfeszítései után elaléltan és végleg kimerülve könnyű prédául estünk oda neki. Hónapokon át a magunk testén kellett megszennvednünk szörnyű ségeit és szegényét. Nemzeti életünket feldulta, erkölcsi és szellemi javainkat elpusztította ez a gyűlöletből, irigységből és erőszakból született anarchia, amely azt hazudta magáról, hogy a szociális igazságot valószínűsíti meg.

— Négy és fél hónap szenvedései után újra magára ébredt a nemzet és kivetette magából a mérget, melynek fertőzése számunkra azóta többé nem veszély.

— De amikor a baráti Német Birodalom megindította gigászi küzdelmét az Európa keletén leselkedő rémmel, hogy végleg leszámoljon vele, a békés városaink ellen intézett brutális és véres szovjet támadás után európai kötelességünknek tudatában mi is azonnal részt vállaltunk e harcban.

— A német haderő oldalán és a régi fegyverbarátság szellemében hoztuk meg a magunk véráldozatát ebben az új keresztesháborúban,

sok más nemzet fiaival együtt. Vitéz katonáink — akiket az egész nemzet hálája és áldása kíséri — jól tudják: miért küzdenek. Azokban a városokban és falvakban, ahová bevonultak, a



BÁRDOSSY LÁSZLÓ

maga szörnyű valóságában tárul elébük mindaz a barbarizmus, nyomorúság és szennyedés, amit a szovjeturalom jelent. A kezünkbe kerülő hadi zsákmányban pedig újabb és újabb bizonyítékokat találunk azokra a tervekre, melyeket ez az uralom forralt Európa ellen.

— Az európai keresztény kultúra védelmének a harcnak a célja. Egész Európa áll itt szemben az istentelenség és a pusztítás démo-

## NEMZETI MOZI

CSÜTÖRTÖK IX. 11—SZERDA IX. 17.

Az idény legnagyobb, legsikerültebb filmalkotása

### Jud Süss

mely mindenütt óriási szenzációként hatott. Főszerepben:

**Ferdinand Marian, Hilde v. Stolz  
Werner Krauss és Teodor Loos**

Helyárak: Erkelv és Zsollyve 1.20, I. hely 1.— II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér.

Az előadások kezdete: hétköznapokon 5. 7 és 9 órákor, ünnepnapokon 3. 5, 7 és 9 órákor.

nával. Az európai népek együttes építő ereje, a tengelyhatalmak céltudatos vezetése alatt, vivja diadalmos harcát azokért az elvekért, melyek a valóságos szociális igazság és a szolidaritás jegyében akarják ujjaépíteni a maguk nemzeti életén át egész Európát.

### CIANO BESZÉDÉT AZ EURÓPAI CIVILIZÁCIÓ CSATAKIÁLTÁSÁNAK NEVEZI AZ OLASZ SAJTÓ

Róma, szeptember 12.

Ciano gróf rádióüzenetét vezető helyen és feltűnő beállításban közli az egész olasz sajtó. A lapok megállapítják, hogy a külügyminiszter beszéde felhívás volt a világhoz a bolsevizmus elleni harcba. A világ minden népe — az orosz is — részesül a bolsevizmus legyőzésének gyümölcsében.

A lapok szerint Ciano beszéde a többezeréves európai civilizáció csatákiáltása, amire azért volt szükség, mert a keleti arcvonalon az évezredek európai civilizáció sorsa dől el. (MTI)

### STEFANI-JELENTÉS AZ OLASZ SIKEREKRŐL

Róma, szeptember 12.

A Stefani iroda különtudósítója jelenti a keleti arcvonalról, hogy az olasz expedíciós hadtest kibővítette előbbi sikereit. Az olaszok az első vonalban harcolnak a szivósan védekező ellenség ellen és sikeresen egészítik ki azt a szövetséges láncot, amely az északi jeges tengertől a Fekete tengerig húzódik. Az olaszok sikeres vállalkozásaikkal a Dnyeper baloldalán is tért nyertek és szilárdan tartanak hidfőket. A bolsevisták nagy veszteségeket szenvedtek úgy emberekben, mint felszerelésben. (MTI)

Hazatért dolgozni akaró hivatást kereső fiatal leányok ez évben utoljára másfél év alatt szerzett diplomával bejuthatnak ugyanazon állami állásokba, amelyekbe később már csak hosszabb képzés után kerülhetnek. Ösztöndíjak: P 300—1.200-ig. Cim: Katholikus női szociális képző Budapest. XIV. Af-tósi Dürer sor 31. Bennlakási lehetőség.

### NÉMET CÁFOLAT ANGOL ÁLHIREKRE

Berlin, szeptember 12.

Egyik angol hírszolgálati iroda azt jelentette, hogy a beígért 10 hadosztályból Olaszország csak háromat küldött Németország megsegítésére, ezek közül is azonban csak egy van a harcióvezetben a német rohamosztagok mögött. A továbbiakban azt jelentette az angol hírszolgálat, hogy német sürgetésre sor kerül további olasz hadosztályok küldésére is.

A hírrel kapcsolatban német illetékes helyen kijelentik, hogy Olaszország minden belsőpolitika nélkül, önként küldötte csapatait a keleti arcvonalra, hogy résztvegyen a kommunizmus elleni küzdelemben és így az angol hírszolgálatot valótlanság. (MTI)

## „Az atlanti csata csak most kezdődik“

Stockholm, szeptember 12.

A Daily Telegraph azt írja, hogy a háború megindulásakor Németországnak csak 80 tengeralattjárója volt az Atlanti óceánon, míg most már 200 német buvárnaszád veszélyezteti a közlekedést. Az angol lap ebből azt a következtetést vonja le, hogy az atlanti csata csak most kezdődik. (MTI)

## Roosevelt: Elérkezett a cselekvő védekezés órája

Washington, szeptember 12.  
Roosevelt elnök csütörtöki rádióbeszédét a Greer-ügy ismert északamerikai beállításának megismétlésével kezdte meg. Ismételt hangzott, hogy a Greer rombolót a német tengeralattjáró előzetes figyelmeztetés nélkül lőtte olyan vizeken, amelyek Amerika saját védelmi övezetéhez tartoznak. Roosevelt ezt az esetet erőszaknak, sőt kalózkodásnak nevezte és kijelentette, hogy ez nem az első ilyen eset, mert a német támadások egymást követik. Megemlítette a Robin Moore, a Sessa és a Steel Seefahrer ellen intézett támadásokat és azt állította, hogy egy német tengeralattjáró már júliusban üldözőbe vett egy amerikai hadihajót az amerikai vizeken. Az Egyesült Államok kormánya a támadások ellenére megőrizte nyugalmát, nem lett hisztérikus, mert nem méltó nagy nemzethez, hogy az eseményeknek jelentőségüket meghaladó jelentőséget adjon. Hibába esne azonban Amerika akkor is, ha semmibe venné ezeket az ismétlődő támadásokat, amelyek egy átfogó terv láncszemei.

Roosevelt ezután állítólagos északamerikai

nemzetiszocialista összeesküvésről beszélt, majd kijelentette, hogy

az amerikai kormány elérkezettnek látja a cselekvő védekezés óráját. A tengeri és légi járőrök utasítást kaptak az USA politikájának keresztülvitelére. Az amerikai flotta védelmébe vesz minden hajót, amely az amerikai védelmi övezetben hajózik,

nemcsak az amerikaiakat, hanem azokat is, amelyek más lobogó alatt futnak. Az elnök szerint ez Amerika részéről nem háborús cselekedet. Mostantól kezdve a német és olasz hajók csak saját veszélyükre hajózhatnak be amerikai vizekre. Errevonatkozóan is utasítást kaptak az amerikai flotta egységei.

Az amerikai flotta egységei addig nem lőnek, amíg nem éri őket támadás.

Az intézkedés következményeiért — az elnök szerint — Németországot terheli a felelőség.

Roosevelt azzal zárta beszédét, hogy a hozott intézkedés az egyetlen mód arra, hogy Amerika megtartsa az általa kijelölt védőövezetet. (MTI)

## Lindbergh:

### Csak az angolok, zsidók és Roosevelt ügynökei akarják Amerika hadbalépését

Des Moines, szeptember 12.

Lindbergh ezredes, a háboruellenes párt gyűlésén mondott beszédében hangoztatta azt a veszélyt, amelyet az angolok, zsidók és Roosevelt ügynökeinek tevékenysége jelent Amerikára. Ezek fokozatosan háboruba sodorják az Egyesült Államokat. Először a védekezés ürügye alatt akarták kikényszeríteni a hadüzenetet, azután azon mesterkedtek, hogy a nép tudta nélkül belerántsák az országot a háboruba, végül most különböző incidensek megrendezésével akarják elérni céljukat. Az angolok, zsidók és Roosevelt ügynökei mindent elkövetnek, hogy olyan incidensre kerüljön sor, amely magaután vonja az USA hadbalépését. Eddig nem történt ilyen, bár gondosan előkészítették azokat.

Anglia helyzetét rendkívül súlyosnak ítéli meg Lindbergh. Azt mondta, hogy Ang-

lia nem tud betörni az európai szárazföldre és nem tudja legyőzni a tengelyhatalmakat, még akkor sem, ha Amerika is belép a háboruba.

Ha az USA nem látta volna el Angliát eddig mindenféle hadianyaggal is felszereléssel, London már hónapokkal ezelőtt békét kért volna.

Lindbergh figyelmeztette a zsidókat, hogy ne kardoskodjanak a háború mellett, mert elcsőnek ők fogják megérezni annak következményeit.

Lindbergh éles szavakkal támadta az Anglia megsegítésére hozott törvényt, mert az abban kapott felhatalmazással tulterhelik Amerika hadiiparát. Amerika mindent elszállít szövetségeseinek és saját részére alig van párszáz repülőgépe. (MTI)

## Buligovits János, Zombor, Thököly-ut 55

műlakatos jelzőtábla fizeme a visszatért Délvidék legmodernebbül berendezett ilyenfajta vállalata ajánlja

**présezt vaslemezből, aluminiumból, tűzománóból, vagy öntött aluminiumból készített**

utca, házszám, kocsi- és veszélyt jelző tábláit az ismert legjobb és legpontosabb kivitelben a legolcsóbb áron

**Kérjen árajánlatot**

## 22 angol hajót süllyesztettek el a németek

Berlin, szeptember 12.

A vezéri főhadiszállás pénteken rendkívüli jelentésben közölte, hogy német tengeralattjárók megtámadták az Atlanti óceánon egy rombolókkal és korvettekkel védett angol hajókaravánt, amely több mint 40 hajóból állt. A tengeralattjárók többnapos heves küzdelem során elsüllyesztettek 22 angol hajót, kettőt pedig súlyosan megrongáltak. Az elsüllyesztett hajók vízkiszorítása 134.000 tonna. A harc még folyik. (MTI)

## Roosevelt másfélórás megbeszélése a szovjet nagykövettel

Washington, szeptember 12.

Roosevelt elnök Hull külügyminiszter jelenlétében másfélórás megbeszélést folytatott Umanszkij szovjet nagykövettel.

Hull a tárgyalás után kijelentette, hogy Roosevelt és Umanszkij megbeszélte mindazokat a kérdéseket, amelyek a két országot érdeklik. Kijelentette még a külügyi államtitkár, hogy a moszkvai konferenciára kiküldött ame-

rikai bizottság pénteken, vagy szombaton indul utnak. (MTI)

**AZ USA HADSEREGÉBE SOROZTAK 20.000 FÜLOPSZIGETI KATONÁT**

Az amerikai sajtó szerint a Fülöp szigetek 20.000 tisztjét és katonáját besorozták az USA hadseregébe. (MTI)

## A Roosevelt-beszéd visszhangja

Washington, szeptember 12.

Az Associated Press szerint Roosevelt beszédében válasz nélkül hagyta azt a kérdést, meddig terjed az amerikai védelmi övezet? Ugy látszik, hogy ez az övezet az Atlanti óceán Izland szigetéig és valamivel azon túl is, továbbá a Bermuda szigetekhez, a Karibi tengerhez és a Panama csatornához vezető utak.

Nye szenátor szerint Roosevelt beszédéből világosan látható, hogy

az elnök bevezette a h a j ó k a r a v á n rendszert és ezzel nagy lépéssel vitte közelebb az Egyesült Államokat a háborúhoz.

Egy másik szenátor azt mondta, hogy az elnök beszéde nem más, mint nemhiyatalos hadüzenet a tengelyhatalmaknak. (MTI)

## A Szovjet további ellenállása az angolszász segítségtől függ

Washington, szeptember 12.

Beavatott körök úgy tudják, hogy Umanszkij szovjet nagykövet Roosevelttel folytatott megbeszélése során továbbította Sztalin segélykérését. Hír szerint Sztalin közölte, hogy a Szovjet sürgős anyagi segítségre szorul és a szovjet hadsereg további ellenállása attól függ, milyen gyors és milyen mennyiségű hadianyagot küldenek az angolszász államok. (MTI)

## ANGOL TÁMADÁS A FÖLDKÖZITENGERI FRANCIA PARTVIDÉK ELLEN

Párizs, szeptember 12.

A Petit Parisien azt írja, hogy szeptember 11-ére virradóra angol repülőgépek bombázták Franciaország földközitengeri partvidékét. Nagyobbmennyiségű angol bomba hullott Cannesra. (MTI)

## Szentpétervár szakadatlan bombazáporban

Zürich, szeptember 12.

A svájci sajtó értesülései szerint Szentpétervárt szakadatlan bombazápor alatt tartják a német légi erők. A várost a német zuhanóbombázók százainak egymást váltó rajai támadják. A támadás óráról-óróra fokozódik. Különösen nagy károk keletkeztek az élelmiszerraktárakban. (MTI)

## Törökországot aggasztja a bolgár-szovjet viszony kiéleződése

Ankara, szeptember 12.

Törökországban mély benyomást keltett a Szovjet tiltakozó jegyzéke Bulgária ellenséges magatartása miatt. A török politikai köröket aggasztja a bolgár-szovjet viszony elmérgesedése. (MTI)

## ANGOL GÉPEK NÉMETORSZÁG FELETT

Berlin, szeptember 12.

A Német Távirati Iroda közli, hogy angol repülőgépek péntekre virradóra Észak-Németországra dobáltak romboló és gyújtó bombákat. A támadó gépek közül egyet lelőtt a légvédelem. (MTI)

## Szovjet tiltakozás Bulgária tengelybarát politikája ellen

Szófia, szeptember 12.

A szovjet kormány jegyzéket nyújtott át Bulgária szófiai követének. A jegyzékben Moszkva tiltakozik Bulgária tengelybarát politikája ellen. (MTI)

## AZ AMERIKAI LÉGI FLOTTA PARANCSNOKA KAIRÓBAN

Kairó, szeptember 12.

Brett tábornok, az amerikai légi erők főparancsnoka Kairóba érkezett. Utközben megtekintette az angolszász hatalmak vala mennyi légibázisát. (MTI)

# HIREK

ooooOoooo

## Magyar hősök

1914 szeptember 12.

Hauler László volt soproni 18. honvéd gyalogezredbeli főhadnagy példatadó hősiességével és páratlan hidegvérrel végrehajtott harci tetteivel tünt ki a Lemberg-i hadjárat alatt.

Augusztus 27-én a Krasnik környéki Biskupie-nél az átkaroló támadás érvényesülésekor saját elhatározásából az ellenségre rontott és ezrede kivívott győzelméhez lényegesen hozzájárult.

Két nappal később a Lublin környéki Piotrkow falun áttörve, az ettől keletre fekvő magaslatokat megszállta s így az orosz ellentámadás által megakadályozott két zászlóaljunk sikeres támadásait lehetővé tette. Majd szeptember 4-én Piotrkow faluban az erős orosz támadás folytán válságba jutott volt esztergomi 26. közös gyalogezredet mentette ki súlyos helyzetéből, mikor az orosz támadást visszavetette és közülük 600 ember foglyul ejtett.

Ezen a napon pedig a Krasniktól délre fekvő Pikule melletti rajtaütésnél századával a legelősnek tört az ellenségre és közben három helyen is sebesülve, hősi halált halt.

Vitéz, önfeláldozó elszántsággal vívott sorozatos fegyvertényeiért a 3. oszt. Vaskorona send adományozásával örökítették meg egyik legkitünőbb tisztjüknek emlékét.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Kontsek Ferenc; Szentleky Kornél (Zöld-fa) ucca 12.

Ügyeletes gyógyszerész: „Kigyó” Rákóczi ut, sarok.

—:o:—

Kinevezték Zombor tisztí főorvosát. A belügyminiszter legújabb rendeletével Zombor város területén a tisztifőorvosi tennivalók végzésével dr. Karossa-Pfeiffer Józsefet bizta meg.

A zombori Népművelési tanácsok igazgatósága értesíti növendékeit, hogy a tanítás megkezdésének pontos idejét később közli a lapokban. Minden érdeklőt figyelje a Délvidék hasábjait.

Sport-bál Bezdánban. A BSE vasárnap sportbált rendez a Nagy Sándor féle vendéglőben. A bál iránt nagy az érdeklődés.

Bezdánban jelentkező kötelesek a község házában azok, akik a jugoszláv éra alatt bármilyen anyagi kárt szenvedtek. Jelentkezési idő vasárnap délelőtt 10—12 között.

Weekendeezen: Szegeden Hungária (vult KASS) szállóban, pensió rendszer, zene, tánc, károgári árak.

A romániai magyarság vezetője Antonescu Mihálynál. Temesvárról jelentik: Dr. Gyárfás Elemér a romániai magyarság vezetője kihallgatáson jelent meg Antonescu Mihály helyettes miniszterelnöknél, akivel ismertette a romániai magyarság sürgős és fontos problémáit. A megbeszélésről később hivatalos közleményt adnak ki.

Szerdán kezdődik a tanítás a gimnáziumban. A kultuszminiszter rendelete értelmében a gimnáziumban szerdán reggel a rendes időben megkezdődik a tanítás. Az ünnepélyes Veni Sancte kedden reggel nyolc órakor lesz. Ezen minden tanuló köteles megjelenni.

Laval elhagyta a kórházat. Párizsból jelentik: Laval volt francia miniszterelnök, aki ellen Versaillesben merényletet követtek el, miután állapota nagymértékben javult, elhagyta a kórházat és párizsi lakásán kezelteti magát.

Száritott cukorrépaszeletet kapnak a gazdák. Illetékes helyről felhívják a gazdaközönség figyelmét arra, hogy azok a gazdák akik takarmányhiányban szenvednek kaphatnak száritott cukorrépaszeletet. A cukorrépaszeletet a m. kir. Közellátási

# F I L M

## A „Jud Süß”-szel nyitott a korszerűvé átalakított Nemzeti Mozi

A Nemzeti mozi, amely néhány hétig az átalakítási munkálatok miatt nem tartott előadásokat, csütörtökön este az idény legsikerültebb film alkotásával, a „Jud Süß” című filmmel nyitott. Kellemesen lepte meg a közönséget az a körülmény, hogy a Nemzeti Mozit teljesen újjáalakították. A nézőtérén kényelmes székeket helyeztek el, a hangberendezés pedig a legtökéletesebb, úgyhogy a Nemzeti Mozi felszerelése ma teljesen korszerű és felveszi a versenyt akármelyik modern nagyvárosi mozi felszerelésével. A nagyszerű berendezés tökéletes művelőzetet nyújt.

A Jud Süß zombori bemutatója is azt a fergeteges sikert érte el, amelyen szenzációként eddig futott. Erről a filmről nem mondunk kritikát, ezt mindenkinek meg kell néznie!



Hivataltól kell kérni címe: Budapest V. Kosuth Lajos tér 11 sz. I. em. 118.

Kolozsvár 800 szegénycsaládot jutalmazott meg a felszabadulás évfordulóján. Kolozsvárról jelentik: A város a felszabadulás évfordulóján ajándék csomagot adott 800 szegénysorsu családnak. Az ajándécsomagokban két kiló liszt 1 kiló zsír, 1 kiló cukor és 50 kiló fára szóló utalvány volt.

Internáltak egy zsidó kuruzsjót. Ungvárról jelentik: Az ungvári rendőrkapitányság őrizetbe vette és kistarcsai internálótáborba szállította Liebermann Lajos 43 éves zagyvai születésű állítólagos zsidó orvost, mert kuruzslással foglalkozott. Liebermann kuruzslásért egyjében már a járásbíróóság is jogerősen elítélte.

A vese, a húgyutak és a prosztatá megbedegéseinek kezelésében reggel éhgyomorra egy pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűviz gyakran nagyfontosságú szolgálatot tesz azáltal, hogy igen könnyű, lágy székürülést biztosít és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Agyonrugta a Iova. Nyiregyházáról jelentik: Tóth Sándor 36. éves ujjehértől lakos az istállóban lovai körül foglalatoskodott. Közben az egyik Iova úgy rugta hasba, hogy eszméletlenül esett össze. A szerencsétlenül járt embert a mentők kórházba szállították, de az orvosok már nem tudtak rajta segíteni, mert súlyos sérüléseibe belehalt.

Udvariassági verseny Newyorkban. Udvariassági versenyt rendeztek 10.000 newyorki tanuló között. Többek között arra a kérdésre kellett válaszolni a 9—15 éves gyermeknek, hogy mit tennének, ha hólabdadobálás közben valakinek leütnék a kalapot a fejéről. Erre a kérdésre 10 dollárt tűztek ki jutalmul annak aki a legjobb választ adja. A jutalmat az a gyermek kapta, aki így válaszolt: »Fejemelém a kalapot, lekefélném, visszaadnám a tulajdonosának és bocsánatot kérnék: hogy nem szándékosan történt a dolog». A zsüri egyik tagja azonban 20 dollárral jutalmazta meg azt a fiút, mint a legösszintébb gyereket, aki tömören így felelt a kérdésre: »Halálra röhögtem magamat.»

Harc az álomkór ellen Vichyből jelentik: A francia gyarmati hatóságok most is változatlanul azon fáradoznak, hogy fel-emeljék a benschülöttek életszínvonalát. Az orvostudomány a legnagyobb eréllyel igyekszik letörni a trópusi tájak legborzalmasabb betegségét, az álomkórt. Az alattomos betegség ellen küzdő szervezet az elmúlt esztendő folyamán Guineában, Szudánban és Szenegálban további 60 kör-

zetre terjesztette ki tevékenységét. Ezekben 214.759 benschülöttek kezelték álomkór ellen. Megfigyelés alatt 30.124 egyén állott s a gyógyulás állandóan emelkedő irányzatot mutat. Ez nemcsak azért öröndetes, mert a multban gyógyíthatatlanoknak tartott betegek közül sokan válnak az emberi társadalom hasznos tagjaivá, hanem azért is, mert a nők termékenységére a gyógyulás után megszűnik és egész néptörzset ket sikerül a kihalás veszélyétől megmenteni.

## WERTHEIM KASSZÁT,

a legkisebb méretűt, sürgősen megvételre keresek. Ajánlatot a kiadóhivatal továbbít.

Savoyai herceg zentai győzelmének megünneplése. Zentáról jelentik: Szeptember 11-én ünnepelte Zenta hagyományos ünnepét, a zentai csata évfordulóját. A város vezetősége és nagyszámu polgára Gusáth György dr. polgármester vezetésével részt vett az ünnepélyes Te Deumon, amelyet Tamás Ferenc plébános végzett.

## SPORTHIREK

Az érsekújvári Cikta Bezdánban. Vasárnap a BSE ismét otthonában játszik az érsekújvári Ciktával. A mérkőzés délután fél négy órakor kezdődik. A BSE felállítása a következő: Hidassy, Várkonyi II. Kiss I. Fejes, Mezei, Bodrogi, Rémai II. Réty, Horváth III. Albert, Rémai II. Előmerközést a BSE második csapata játszik a dávidi Levente SK-val.

A Kiskunhalasi AC Zomborban. Vasárnap a Kiskunhalasi AC Zomborban játszik bajnoki mérkőzést a ZTK-val. Eredetileg Kiskunhalason kellett volna lejátszani ezt a mérkőzést, de a halasi csapat az a kéressel fordult a ZTK-hoz, hogy egyezzen bele a pályacserébe, mert vasárnap Kiskunhalason négy csapat játszik mérkőzést, pálya viszont csak egy van. Te kiírtéttel arra, hogy Zomborban a ZSE-nek kisorsolt mérkőzése van, a ZTK—Kiskunhalasi mérkőzést délelőtt tartják meg a Városi stadionban.

## Nyílttér\*)

A »Délvidéki emlékkönyv» (Megtírtak... ) részére a D.M.K.Sz nevében adott ajánlásomat ezennel visszavonom.

Krámer Gyula

\*) E rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

## AZ EGYESULT ÁLLAMOKNAK 300 HADIHAJÓJA VAN AZ ATLANTI OCEÁNON

Newyork, szeptember 12.

Az amerikai sajtó szerint az Egyesült Államok 300 vízfeletti flottaegységgel rendelkeznek az Atlanti óceánon. Ehez még hozzá kell adni a megszállt bázisok védelmét szolgáló hajókat. (MTI)

## A nagyvilágból

Az olasz tengeri erők elsüllyesztettek az Atlanti óceánon egy angol tartályhajót, egy másikat pedig megrongáltak.

Az angol tengernagyi hivatal közli, hogy a Tombridge nevű segédhadihajó elsüllyedt.

Papen ankarai német nagykövet viszatért Törökországba.

Teheránban ismét kihirdették az ostromállapotot.

Az angolok felszólították a perzsa kormányt, hogy a még szabadon lévő német állampolgárokat 48 órán belül szolgáltatassa ki az angol illetve szovjet parancsnokságnak. A német diplomaták hazautazhatnak. A magyar és román állampolgárokat is internálják, a bolgárokat azonban szovjet ki fejezett kívánságára nem.

A svájci Brig közelében angol rádióadókészüléket találtak, amelyet repülőgépről dobtak le. A készüléken cim van, amelyre a megtalálónak magas jutalom ellenében hirt kellene adnia. A rendőrség nyomoz.

## Színház

### Forró sikert aratott a Becskereki menyecske tegnapi bemutatója

A Szalay színtársulat csütörtökön este Erdélyi: Becskereki menyecske című operettjét mutatta be nagy siker mellett. A közönség szünni nem akaró tapssal jutalmazta a színészeket. Minden tánc- és énekszámot megismételték.

Madaras Vilma egycsapásra meghódította a zombori közönséget. Nagyon bájos jelenség a színpadon. Juci szerepében tökéletes alakítást nyújtott. Rákos Kató és Farkas József táncszámai frenetikus tapsot váltottak ki. Gazdy Aranka ismét igazolta jóhírnevét. Bornemissza Benedek szerepében Horváth Gyula brillírozott. Szerepeltek még Márkus Lajos, Szalma Sándor, Szücs Vilma, Tövisháti László Sárossy Magda, Köböl Misi, Heves Béla.

Az együttes jól játszik, a darab zökkenő nélkül fut, a zenekar is kitűnő. A darab egyszerű límonádé, mint általában az Erdélyi operettek. Ennek ellenére aki időtöltésből nézi meg az előadást, jól szórakozik.

A darabot pénteken este, vasárnap délután és este megismétlik.

Szombaton este Lánchy Margit, a Nemzeti Színház művésznője lép fel a Névtelen asszony című darabban.

### Heti műsor

Péntek este: Becskereki menyecske. Bérlet.

Szombat este: Névtelen asszony Lánchy Margit felléptével. Bérlet.

Vasárnap délután: Becskereki menyecske. Mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Becskereki menyecske. Bérlet.

Hétfő este: Rang és mód. Bérlet.

Kedd este: János vitéz. Bérlet.

Szerda este: 2.000 pengős férfi. Bérlet.

Csütörtök: János vitéz. Bérlet.

## Délvidéki zenekonzervatórium nyílik Ujvidéken

Ujvidéken zenekonzervatórium nyílik, amelynek igazgatójává dr. Kiss Lajos ismert zenetanárt nevezik ki.

A Délvidéki Zenekonzervatórium Ujvidéken a harmadik hasonló zenei intézmény az országban a Nemzeti Zenede és a kolozsvári Zenekonzervatórium mellett.

E három zenei intézet a budapesti Zeneművészeti Főiskola tehermentesítésére szolgál, amely egymagában nem tudná az országnak különösen alsóbbfokú oktatásra szolgáló zenetanári szükségletét ellátni. A Délvidéki Konzervatórium két tagozatra oszlik. Az akadémiai tagozat teljesen a Zeneművészeti Főiskola tanterve és szervezeti szabályzata szerint működik és osztályainak elvégzése egyenlő rangú osztály-bizonyítvány megszerzésével, végbizonnyitványa pedig alsóbbfokú zeneoktatásra jogosító tanári oklevél megszerzésével jár. Arra is jogot ad, hogy annak alapján a Zeneművészeti Főiskola tanárképzőjére is beiratkozhat tulajdonosa.

Ezen hivatásos zenetanárok, művészek kiképzését célzó akadémiai tagozat mellett van a Konzervatóriumnak egy ki-

művelési tagozata, amelynek célja zenekedvelők szakszerű kiképzése. E tagozat a magán zeneiskolák tanterve alapján működik, amely lehetővé teszi kiváló amatőr zeneszerek nevelését, melyről, szintén évvégi bizonyítványok adhatók ki. A növendékek művészi fejlődésének bizonyosságát az intézet növendékhangversenyeket rendez.

A növendékek tökéletes szakszerű oktatásának érdekében úgy a Délvidék, mint az anyaország legkiválóbb zenei erőit kértek fel. Az iskola szakszerű és rendszeres vezetése mellett is meglehetősen rugalmas az órák beosztása kérdésében és abban figyelembe veszi a növendékek szabad idejét, hogy nem csak a különböző iskolák tanulói, hanem felnőttek, illetőleg alkalmazásban levők is könnyen tudnak rendelkezésre álló idejüknek megfelelő órábeosztást találni.

Az intézet igazgatósága szívesen ad felvilágosítást a beiratkozási órák alatt naponta 9-12-ig és d. u. 3-6 óra között a beiratkozási helyiségben Levente Otthon I. emelet a 49-es számú szobában.

—:0—

**Vigyázz a cimre!** a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

**HUSVÉTH LAJOS**

Első délvidéki kelmefestő és vegyztisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

**a Karmelita templommal szemben**

Alapítva 1824-ben

**Vigyázz a cimre!**

## BARANYA SZÜRETEL

**Ötven fillér a szőlő kilója / Ennek az arányában várják a bor árának esését is**

Baranya, szeptember közepén.

Nagy puttonyokkal járnak a görnyedt, izadthomlók munkások a baranyai dombok lankáin. Le, s föl cipelik a szőlőt, viszik a préházba. Messze, a bácskai oldalról nóta riad fel és átszáll a vizen.

A levelek olyanok, mintha vérbe mártogatták volna ujjukat. Széteső, széthulló karokkal állanak a szőlőtőkék, mintha az eget fenyegetnék és a csendesen uszó báránnyelvényeket.

Baranya szüretel. Minden uton, minden dombon, minden sorban emberek. Nagy a nyüzsgés a szőlők között, de vidámság nincs. Hallgatnak a munkások és hallgatnak a mővasók is, mert a gazda arcán gondok ülnek.

Beszélgünk vele a préház mellett. Szeme tele van sötét árnyakkal, ahogy mondja:

— Sok volt az idén az eső. Megrothadtak a szemek. Felét pedig tönkretette a peronoszpóra, a lisztharmat, a jég. Mert az is volt. Permetezni pedig nemigen lehetett. Megmutatott néhány tőkét:

— Látja, nemcsak a levelek hullanak le, de a termés is tönkrement. A peronoszpóra

áterjedt a fürtökre és a bogycsók leszáradtak. Vannak teljesen üres tőkék. Amit a peronoszpóra meghagyott, elvitte a lisztharmat, vagy megölte a szőlőmoly.

A szokatlan nagy esőzések, s az utána következő meleg napok következtében „megpárolt” a tőkék a kvarchomokban.

Ma már abban sem lehet reménykedni, hogy a borárak emelkednek. A szőlő kilója a piacon ötven fillér,

s ennek az arányában várják a bor árának kialakulását is. A baranyai bortermelők helyzete különben is nagyon rossz, mert elvesztették piacuk jórészét. Horvátországba bort nem szállíthatnak. Bácskának csak a délnyugati része, a Duna vonala szerzi be szükségletét Baranyából. A felsőbácskai községek Horgos és most Szeged felé orientálódnak. Innen a szállítás is olcsóbb és egyszerűbb.

A Délbácska, Ujvidék és környéke Szerémség felé tekintett, most majd talán Baranyából hozza a bort. A dél-bácskai piac megszerzése nagy kihatással lenne a baranyai szőlőtermelés fokozására.

## Kommunista szervezkedést lepleztek le a visszafoglalt Muraközben és Dél-Baranyában

Pécsről jelentik: Néhány héttel ezelőtt a csendőrségnek tudomására jutott, hogy a visszafoglalt Muraközben és Dél-Baranyában kommunista szervezkedés folyik. Megindították a nyomozást s Csáktornyan és környékén 41 férfit és nőt letartóztattak és a pécsi ügyészség fogházába szállították. Kétnapi kihallgatás után az ügyészség Pustek Márton domosai tanítót Kozják Vince szászkozi géplakatost, Hajdarovics István csáktornyai péksegédet, Zorman Szentko csáktornyai cukrászt és négy zsidót: dr. Kovács Pál ügyvédet, Hidvégi Ferenc elektromérnököt, Kostolics József géplakatost és Fischer István munkást elő-

zetes letartóztatásba helyezte, a többi szabadon bocsátotta.

A baranyai háromszögben Vörösmart, Dályog, Csúza és Kopács volt a szervezkedés központja. A csendőrök ezekből a községekből 24 gyanúsítottat állítottak elő. Megállapították, hogy ez a szervezkedés összefüggésben állott azzal, amelynek résztvevői ügyét most tárgyalta a szegedi törvényszék rögtönítélő tanácsa. A 24 gyanúsított közül előzetes letartóztatásba helyezték Kiss Ernőné, a szegedi ügy fővád lottjának feleségét, Gombárovics István napszámost és Munkács István kertészsegédet. (MTI)

## Szórol-szóra

### Tapsok és tapsolók

A **Közönség**, amely megváltotta jegyét a színházba, egyben megváltotta a jogot is, hogy — bizonyos határok között — tetszésének vagy nemtetszésének kifejezést adjon. A nemtetszésnek az elfojtott ásitáson, a sok izgésen-mozgáson, a színlap gyakori forgatásán, a cukorkás zacskó zörgetésén kívül alig van más külső megnyilatkozása. De annál változatosabb a tetszésnek jele. A tapsnak lábdobogás, kiabálás, kendőlobogtatás a kísérő társa.

Foglalkozunk a tapsal, mert ennek igen sok válfaja van és a tapsolók természetrajza éppen annyira különböző, mint amilyen változatos a tetszésnyilvánításnak indító oka is. A legjelentékenyebb, az igazi, szinte önkéntelenül kibukkanó taps. Ez a legősztintébb, a legviharosabb és a legritkább. Ezt nem lehet »csinálni«. Magától jön.

No de ismerünk másféle tapsolókat és tapsot is.

Már a legviharosabb tapsoknál is meg lehet különböztetni bizonyos rétegződést. A régi, edzett kritikus keveset és ritkán tapsol. Egyszer-kétszer ő is összeverj tenyerét, talán egy-két megjegyzést is tesz szomszédjának és azzal ismét visszaüppd a megfigyelő tartózkodásba. Ez azt jelenti, hogy egy sikerült jelenet, vagy egy hangulatos felvonásvég még nem a darab és nem a siker. A fiatal kritikus kissé elkésve, mondjuk néhány taktussal elmaradva, méltóságteljesen, tempósan tapsol és jelentősen bólogat. A közönség és a szereplő is vegye észre, hogy a jelenet, a játék az ő legmagasabb tetszését is megnyerte. Az ugynevezett befentesek, a magukat színházi szakértőknek kijátszók rendszeren csak némi vivódás után határozzák el magukat arra, hogy részt vegyenek a tapsban. Lassan kihuzzák kezüket a zsebükből, a jobb tenyerüket néha ráhelyezik a balra és a zsebükbe mélyeszítik kezüket.

Vannak, akik helyükről felállva, kezét magasra nyújtva tapsolnak. Ezek vagy a szerzőnek, vagy valamelyik színésznek jóbrátai, vagy ha az igazgató jelen van, a »haza» tapsolók. Vannak viszont, akik, míg körülöttük zug a taps, komoran, mint szikla a tengerben, mereven ülnek és meg sem mozdítják kezüket, sőt ásitának, vagy elmélyednek a színlap olvasásában. Ezek a szerzőnek és az ünnepelt színésznek nem barátai.

Vannak, akik egyes jelenetenél hangos »bravo» kiáltással fejezik ki tetszésüket: ezek a fontoskodók, akik későn jönnek, a darab befejezése előtt távoznak, különben senki sem venné észre őket.

Akik annyira lelkesednek, hogy amikor a tapsvihár már elmúlt, ők még mindig dühösen ugráznak, neveket kiabálnak. Ezek a hivatásos tapsolók, akik ingyen jegyekért, vagy más ellenszolgáltatásokért — mint a régi Weidinger bácsi kései utódai — csinálják a hangulatot (a vetélytársaknak a püsszegés, a tapskorlátozó »csend legyen!» jár ki.)

Azok, akik ajkukon mosollyal, szemekükben könnyel, senkivel sem törődve, tapsolnak, ez az igazi közönség, amely minden befolyás nélkül, benső, átértett szükségként ad kifejezést érzelmeinek. Ezeknek a tapsa a legősztintébb.

(—rdy.)  
(Pesti Hírlap)

### MEGFELELT

- Két lány beszélget a rádió előtt.  
— Mondd, kérlek, az a hegedűművész akit ma este közvetítenek, nős?  
— Igen!  
— Akkor nem hallgatom.  
— Miért?  
— Nem akarok férjet fogni.

## Sziám, a keleti pompa országa

Az európai országok újságjai hónapok óta sokat írnak Tailandról, vagy másképpen Taiföldről, eselleg Thaihonról. Micsoda ország ez? Ezt kérdezte mindegyre az olvasó, aki azt hitte, hogy valami új államról van szó.

Pedig ezt az országot Európa már régen ismeri és pedig Sziám néven. Igaz, hogy valamikor leginkább a sziámi ikrek révén beszéltek róla, másodszer pedig akkor, amikor vagy negyven évvel ezelőtt Csulunlangkorn sziámi király végiglátogatta az európai országokat. Az iskolában azt is tanultuk róla, hogy Sziám Hátsó-Indiában fekszik. Nyugaton határos Birmával, északon Kinával, keleten Indokínával — amelynek egy része francia gyarmat — és délen a tenger határolta. Még tudjuk róla azt is, hogy fővárosba Bangkok.

Sziámról aránylag keveset beszélt a nemzetközi sajtó, de annál többet szól most Taiföldről. Sziám nincsen többé, de Taiföld van.

Honnan ered az új elnevezés eredete?

A sziámi nép tai néven nevezi magát. Tai éppen olyan nemzetnév, akár a német, angol, francia, olasz, vagy más.

A bangkoki parlamentben néhány hónap előtt bosszankodva tették szavá, hogy országukat a külföldiek a náluk honos sziámi elefántól nevezték el, nem pedig az ottlakó tai nemzetéről. És törvényben kimondták, hogy Sziámnak ezután Taiföld a hivatalos neve. Erről a törvényről egyben értesítették mindazokat az országokat az egész földkerekségen, amelyekkel bárminő összeköttetésben állanak. Így került fel aztán egyszerre az újságok tudósításaiban is a Taiföld elnevezés, amelyet különböző nemzetközi tárgyalások, vizsályok és egyezmények során még mindig sokat ismételnék.

Taiföld régi századok előtt kínai uralom alatt állott és ennek hatása még most is meglátszik az országon.

Később az ország megszerezte függetlenségét, azonban a királyi család kínai eredetű. A tai nemzet hindu, malájai és kínai keverékből keletkezett. Alakjuk karcsu és kecses, arcuk viszont erősen mongolos és szemük állása egészen kínai.

A taiföldiek középületeik és templomaik pagodaszerűségét a kínaiaktól vették át. Házaikat a mocsaras vidékeken cölöpökre építik. A faházaknál bambuszt használnak, mert az a pagodastilusnál kiválóan alkalmas. Templomaik kívül-belül igen díszesek és a főhelyen áll Buddha szobra aranyból, vagy legalább is ezüstből, de mindenképpen rengeteg sok drágakővel kirakva.

Vallásukat a taiföldiek a hinduktól vették át.

Igazhívó, ájtatos buddhisták. Évente sokezeren zarándokolnak gyalog Indiába, hogy testüket megmárhassák a Gangesz-folyó szent vizében. Vannak olyanok is, akik alázatosságuk kifejezéséül a zarándoklatot hasonszuszva teszik meg és az ilyen bucsujárás természetesen több évig tart. Azt, aki életében legalább egyszer zarándokolt ilyenformán Taiföldről egészen a Gangeszig, már életében szentnek tartják, halála után pedig valamely templomban temetik el.

A tai nemzet a kínaiaktól eltanulta a selyemszövést és a porcellánkészítést és ezen a téren már sokszázados virágzó iparra tekinthet vissza.

Taiföld igen gazdag erdősegekben és fája fontos kiviteli cikk.

Kivisznak ezenkívül nagy mennyiségben rizst és gyapotot is. Legdusabb gazdasága azonban Taiföldnek aranyban, ezüstben és drágakőekben van. E tekintetben teljesen egyenrangú Előindával. A taiföldiek nagy pompát és fényűzést fejtenek ki. A királyi család tagjai állandóan annyi gyémántot, briliántot hordanak ruhájukon, hogy szinte nem is lehet rájuk nézni. Használó pazar ruházatot viselnek a miniszterek és magasrangú hivatalnokok. A papok ruházatát nem is lehet másképpen elképzelni Taiföldön, csak úgy, hogy a papok palástján és tiaraszzerű fővegén drágakő drágakő mellett van. Különböző színű drágakővekből ezeken a papi ruhákon virágokat és szent jeleneteket raknak ki.

Nagy ünnepek alkalmával a templomok előtt táncolják a nemzeti táncokat. Ezek közül leginkább a Wayang-Wong tánc a nevezetes. Európai embernek szinte elképzelhetetlen az a fényűzés, amelyet ezen táncoknál fejtenek.

A táncosnők és táncosok ruházata milőkat ér.

Ezek a ruhák a rajtuk lévő drágakővel együtt a nemzet tulajdonai. A táncosnők és táncosok ruhája nehéz selyemből, vagy bársonyból készül és azt telehíntik művészi minták szerint drágakővel és aranyhimzéssel. Nyakukon gyöngyfűzerek és aranyláncok sokasága csillog. Karjukon és bokáikon vastag aranykarikák vannak, berakott gyémánttal.

A táncolók fülében dionyi gyémántok szikráznak, ugyanilyen gyémántok vannak a táncosok turbánjában.

A táncosokat és táncosnőket már zsenge gyermekkorukban kezdik kiképezni. Nagy kitüntetés az olyan tai családra, amelynek gyermekét befogadják a tánciskolába.

Csak tíz évi szakadatlan tanulás és napi tízenkét órás gyakorlás után léphetnek föl először a kiképzett táncosok és táncosnők. Táncukban báj, kecsesség, rugalmasság van. A táncosokat és táncosnőket a tai nemzet tartja el és gondoskodik szülőikről és testvéreikről is.

A tai nemzet békeszerető és szelid. Ért azonban a harci mesterséghez is és amikor arról van szó, hogy országát és függetlenségét megvédje, akkor bátor, rettenthetetlen és hő.

### Vigyázat elvtárs! Anglia segítséget ígér!

Az angol-amerikai sajtó magatartása mind világosabban árulja el, hogy Roosevelt és Churchill oly kiváló színházi rendezői készséggel nyelbeütött atlantióceáni találkozására nem utolsó sorban azért volt szükség, hogy a szorult helyzetbe került bolsevistákba egy kis lelket verjenek. A helyzet sullyosságáról nagyon is jól voltak tájékozva és terveiket nyilvánvalóan keresztelte volna, ha a szovjet tulságosan hamar lemond az »emberi szabadságok» további védelméről. Most, mikor Sztalin bevette az erősitő cseppeket, mikor a két nagyhatalom leereszkedő üzenetének örvendezhet és építheteti a bombabiztos luxuspincét a nagyhatalmak harmas moszkvai konferenciájára, akkor az angol sajtó nem is tartja olyan fontosnak, hogy teljesen eltagadja azokat a reménytelen nehézségeket, amelyeket a szovjet összeomlás biztos előjeleinek lehet tekinteni. A segítségnyújtási kétség hangoztatására természetesen még mindig szükség van, de a helyzet már itt is megenged némi őszinteséget. A »Daily Telegraph» például azt írja, hogy a szovjetármádia helyzete olyan komoly, hogy javítására néhány ezer angol vadász- és bombavetőrepülőgépre lenne szükség. Sajnos azonban, vallja be a lap, Anglia maga is segítségre szorult és hosszulejárati védekezési stratégiája felborítása nélkül azt a potom néhány ezer repülőgépet, melyet különben kész örömmel akár ingyen is rendelkezésre bocsátana a jó cél érdekében, pillanatnyilag nem nélkülözheti. Am a segítség megtagadásáról természetesen nincsen szó, csak éppen némi kis türelmet kell Moszkva urainak tanusítani. A Moszkvában összeülő amerikai-angol-bolsevista nagyhatalmi konferencia — ha véletlen körülmények miatt el nem marad — majd gondoskodik a rendelkezésre álló korlátolt mennyiségű amerikai hadianyag olyan elosztásáról, hogy a szovjetnek is jusson belőle.

A »Times» diplomáciai levelezője sem fukarkodik vigasztaló szavakkal. »Mialatt Nyugat-Oroszországban a nagy küzdelem tombol — írja —, az amerikai és angol kormány sietve folytatja fáradozásait Szovjet-Oroszország megsegítésére. A tíz millió fontos hitel ügyében kötött kereskedelmi egyezmény és a moszkvai konferencia kizárólagosan az ígért segítség gyors valórváltását célozza.

Az, hogy milyen hadianyagot fognak a demokrata hatalmak a Szovjet-Uniónak küldeni, katonai titok marad.

— Igen, legalább is ebben az utolsó mondatban a Timesnek valóban igaza van. Az angol segítségnyújtási ígéretek eddigi tanulságos története alapján csakugyan aligha alaptalan az a feltevés, hogy Anglia Oroszországnak nyújtandó katonai segítségét jól fogja titkolni. Nyilván oly jól, — hogy Sztalin maga sem fog róla tudomást szerezni.

(Szóló)

és o

A z  
a követ  
teket a  
illetékén

A l  
tokra m  
vényben  
M. E. r  
lent a E  
1941 au

Az  
a felsz  
belépésé  
nek a  
pénzügy  
pénzügy  
mét az  
augusztu

számába  
szafogal  
kat az  
könyvi

veket, l  
kat, má  
igazolvá  
nyukták

iparköny  
lezettség  
továbbá  
litott ok  
pontjába  
magyar

lerovása  
Ezek  
1941 au

amennyi  
nyeltek  
vähagyv  
mi könyv  
zés 1941

jogszabá  
nem kell  
Azo

lyeknél  
aug. 15

A „DÉL

IRTA

De R  
futó erny  
ios, fiatal  
már, meg  
mát, ez a

— Ne  
gedhetem  
megtudom

Aure  
a kezét  
— K

tenni?  
— M  
gamat.  
— M  
— K

nem látom  
bé a szá  
— De  
— M

gvek vala  
támaszpo  
zsilipekne  
gyors lee  
zsilipeket

Aure  
— De  
ben a fél  
— N  
het az él  
órán belt  
nak Aure

# Közgazdaság

## A kereskedelmi könyvek és okiratok illetékének kiegészítése

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság a következőkben tájékoztatja az érdekelteket a kereskedelmi könyvek és okiratok illetékének kiegészítéséről:

A kereskedelmi könyvekre és okiratokra megállapított és 1941 aug. 15-ig érvényben volt illetékeket az 5730/1941 M. E. rendelet újból szabályozta. (megjelent a Budapesti Közlöny 185 számában 1941 aug. 15-én).

Az illeték törvények és rendeleteknek a felszabadult délvidéki területén való élet felépítésével, valamint az illetékek mérvének a megváltoztatásával kapcsolatban a pénzügyi jogrend biztosítása érdekében a pénzügyigazgatóság felhívja Cim figyelmét az 500/1941 P. M. rend. megjelent augusztus 15-én a Budapesti Közlöny 185 számában (41. §-ára amely szerint a viszfoglalattól délvidéki területén kiállított azokat az okiratokat) bizonyítványokat, anyakönyvi kivonatokat, cseléd és munkakönyveket, leltárokat, hitelesítéseket, fordításokat, másolatokat, vadászjegyeket, fegyver igazolványokat, halászjegyeket, váltókat, nyulakat, számlákat, kereskedelmi és iparkönyveket, amelyeknél az illetékkötelezettség 1941 aug. 16. napja előtt állott be továbbá azokat az 1941 aug. 16. előtt kiállított okiratokat, amelyeket a kiállítás időpontjában illetékmentesség illetett meg, a magyar jogszabályok szerint járó illeték lerovása nélkül lehet használni.

Ezekre az okiratokra tehát, amelyek 1941 aug. 16. napja előtt lettek kiállítva, amennyiben pedig ezek jóváhagyást igényeltek 1941 aug. 16. napja előtt lettek jóváhagyva, továbbá azoknál a kereskedelmi könyveknél, amelyeknél az első bejegyzés 1941 aug. 16-a előtt történt, a magyar jogszabályok szerint járó illetékeket leróni nem kell.

Azoknál az okiratoknál azonban, amelyeknél az állami kincstárnak a joga 1941 aug. 15. napján vagy azután állott be vagy

is, amelyeket 1941 aug. 15-én vagy azután állítottak ki vagy hagytak jóvá és amelyek az illetéket nem az 2730/1941 M. E. rendeletben megállapított mérvben rótták le, a 145.632/1941 P. M. rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 188 számában, aug. 20-án) 4 §-ában foglalt rendelkezés szerint az illetéket az 5730/1941 M. E. rendelettel megállapított összegre kell kiegészíteni és 1941 szeptember 15-ig a kir. adóhivatalnál bemutatni abból a célból, hogy az a felragasztott bélyegeket felülbélyegezze.

Az illetékkiegészítése történhet akár okirati bélyegjegyekkel, akár közvetlen fizetés útján készpénzben.

Azoknál a kereskedelmi könyveknél, amelyeknél az első bélyegzés 1941 aug. 16-án vagy azt követő időpontjában történt és amelyek nem az 5730/1941 M. E. rendelet 8 §-ában megállapított összegre kiegészíteni és felülbélyegzés véget az illetékes kir. adóhivatalnál bemutatni.

## A szegedi Kereskedelmi és Iparkamara közleménye

### A KISIPAROSOK GÉPEINEK A VÉGREHAJTÁS ALÓL VALÓ MENTESITÉSE

A kisiparosság évek óta várja már a pénzügyminiszternek azt az intézkedését, amely véglegesen rendezze és kimondja, hogy kisiparos üzeme folytatásához nélkülözhetetlen gépek a köztartozásokkal szemben is éppenugy, mint a magánartozások esetében, a végrehajtás alól mentesüljenek. — A királyi Kuria jogegységi tanácsa a végrehajtási novella magyarázatában a technika fejlődését vette alapul, amikor ki mondta, hogy a kisiparosoknak keresetük folytatásához szükséges géberendezései és gépjárművei a végrehajtás alól kivett szerszámok, eszközök és műszerek közé tartoznak. Ezzel a mentességet a kisiparosnak emberi, motor, vagy elemi erő-

vel hajtott gépei és gépjárművei minden fajtájára biztosította, függetlenül azoknak értékétől. — A jogegységi határozattal a kisiparosok gépeinek és gépi berendezéseinek a végrehajtás alól való mentesítés ügyében a magán- és köztartozások miatt vezetett végrehajtások során a királyi bíróságok és a pénzügyi hatóságok joggyakorlata egymástól eltért, pedig a köztartozások végrehajtási joga a végrehajtás alól kivett ingóságok tekintetében mindig azonos volt a végrehajtási törvényben, illetőleg a végrehajtási novellában foglalt szabályokkal és kisipari eszközökre és szerszámokra vonatkozó rendelkezésekkel. — A szegedi kereskedelmi és iparkamara többször foglalkozott a kérdéssel és kifejezésre juttatta, hogy nemcsak az egységes joggyakorlat elve sürgeti a kérdés mielőbbi végleges rendezését, hanem azt követeli a pénzügyi hatóságok és az államháztartás érdeke is, mert a pénzügyi hatóságok is biztosabban számíthatnak a köztartozás kifizetésére, ha a kisiparos gépei birtokában marad.

## ÉRDEKES...

... hogy a kínaiak a járványos betegségek ellen már a 11-ik században alkalmazták az oltást. Az oltóanyagot azonban az orr nyálkahártyáján keresztül vitték a vérbe, olyanképpen hogy a férfiak bal, a nők jobb orrlyukába fújták.

... hogy súlyos operációknál régebben a betegek szájába ólomgolyót tettek, hogy fájdalmukban erre harapjanak rá.

... hogy az álmatlan ember súlyából óránként 16 grammot veszít

... hogy a gyermek nyelve az izek iránt egész felületén érzékeny, míg a felnőtt nyelvének nagyobb részén már nincsenek érző idegvégződések.

... hogy vannak olyan finom szaglású emberek, akik a különböző üvegfajtákat szaguk után is megtudják különböztetni.

... hogy szabad szemmel csupán ke- reken 6000 csillagot lehet megkülönböztetni. A távcsöveken észlelhető csillagok számát a tudósok száz millióra becsülik.

... hogy a földön még mindig 450 működő vulkán van. Közülük 360 a Csendes-Oceán partvidékein fekszik.

### A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE

## A TÖLDÖZEMŰ HŐLENY

IRTA: MAURICE LEBLANC — FORDITOTTA: KÁLLAY MIKLÓS

## A TÖLDÖZEMŰ HŐLENY (50)

De Raoul csakhamar kitepte magát ebből a futó emvertségéből. Azt gondolta, hogy ez a bájos fiatal teremtés, akit annyszor megmentett már, megismerje a vízbefulás rettentő mártírját, ez a gondolat egyszerre fölrázta.

— Nem, nem — kiáltott fel. — Ezt nem engedhetem. Hogy maga meghaljon... nem... meg tudom akadályozni ezt a gyalázatot.

Aurelie vissza akarta tartani. Megragadta a kezét és siránkozó hangon könyörgött neki.

— Kérlek, ne vonj el... mit akarsz tenni?

— Megmenteni téged... megmenteni magamat.

— Már késő.

— Késő? ... Hisz itt az éjszaka... Hogy nem látom többé a szemedet... nem látom többé a szadat... és tetlenül várják itt?

— De hát mit akarsz tenni?

— Mit tudom én. A fődolog az, hogy tevék valamit. És mindenesetre vannak bizonyos támaszpontjaim. Egész bizonyosan kell itt lenni zsilipeknek, amelyek lehetővé teszik a víz gyors leeresztését. Meg kell találnom ezeket a zsilipeket.

Aurelie oda se hallgatott, csak nyögdecselt:

— De könyörgöm. Hát itt hagy egyedül ebben a félelmetes éjszakában. Félek, Raoulom.

— Nem... ha nem félsz meghalni, nem félsz az élettől sem... A víz nem érheti el két órán belül. És én itt leszek... Esküszöm magának Aurelie, hogy itt leszek, bármilyen történiék

is... és megmondom magának, hogy meg van mentve... vagy együtt halok meg magával.

Lassankint kibontakozott a lány kétségbeesett öleléséből. Odahajolt hozzá és szenvedélyesen mondta neki:

— Bizzék bennem szerelmem. Ha sikerült a céloim, jelt adok neked, a jel... két fűtv, vagy két puskalövés. De még akkor is, ha ugy érzed, hogy a víz jéggé dermedt, vakon hívi bennem.

Aurelie erőteljesen roskadt le.

— Meni — mondta, — mert ugy akarod.

— Nem fogsz félni?

— Nem, mert nem akarod.

Raoul levetette a kabátját és a mellényét, lehuzta a cipőjét, egy pillantást vetett az órája világító lapjára, a nyakába akasztotta és a vízbe ugrott.

Kinn sötét volt. Fegyvertelenül és vaktában indult neki.

Nyolc óra elmúlt...

### A SOTÉTSÉGBEN.

Raoul első benyomása iszonyatos volt. Csillaglagan, áthatolhatatlan, sűrű ködöktől terhes, mozdulatlan éjszaka nehezedett a tóra. Raoul szeme alig ért többet mint vaké és füle csak a nagy csöndet hallotta.

A zsilip? Igazában pillanatig sem gondolt rá. Örültség lett volna halálos játékot folytatni a keresésükkel. Nem, Raoul célja az volt, hogy fölkeresi a két banditát. De el voltak rejtözve

biztosan, hiszen olyan félelmes ellenfél részéről mint ő, támadástól is tarthattak. Hol akadhat rájuk?

A fővenypart felső szélén nyakig ért neki a jeges víz és olyan fájdalmat érzett az érintésétől, hogy lehetetlennek tartotta eluszni a zsilipekig. De különben nem tudott volna banni a zsilipekkel, mert nem ismerte a berendezésüket. A sziklafal mellett tapogatózott hát előre és rá akadt az előtött lépcsőfokokra s eljutott az ösvényig, mely a sziklafalon kapaszkodott föl.

A szikla megmásítása rendkívül fáradságos volt. Raoul hirtelen abba is hagyta. Távolról, a ködön át gyöngye fény szüremlett felé.

Honnan? Lehetetlen volt pontosan megállapítani. A tó körül, vagy a sziklafal tetejéről. Mindenesetre szemköztről jött, a szoros ut tájáról, vagyis onnan, ahonnan a gonosztevők lövöldöztek s ahol a táborhelyük feltételezhető volt.

Raoul habozott. A szárazföldi utat válassza, kövesse a szirtfokok és a völgyek minden kanyarulatát, mossa meg a sziklakat, ereszkedjék le a szakadékokba, kitevé magát annak, hogy közben elveszti szeme elől a világosságot. Aureliere gondolt, aki ott reszket a rettenetes gránit-sir mélyére zárva s ez a gondolat elhatározásra bírta. Hanyathomlok lerohant a már megjárt sziklaösvényen s egy ugrással a vízbe vetette magát.

Azt hitte, mindjárt megfullad. A víz gyötrelmes hidege elviselhetetlennek tetszett. Bár az ut alig lehetett hosszabb kétszáz, kétszázötven méternél, már-már azon a ponton volt, hogy lemond róla, annyira meg volt róla gyöződve, hogy a vállalkozás fölülmul minden emberi erőt. De Aureliere gondolt és ez megkésztette erejét. A fény úgy vezette mint valami jótékony csillag.

Amint közelebb ért, valami jó érzés fogta el, ami nyilván az izommunka eredménye volt. Nagy, nyugodt tempókkal uszott és a csillag, amelyet a tó vize visszatükrözött, egyre nőtt előtte.

(Folytatása következik.)

Nyárvégi szemlélet a Tiszavidéken

## MAGYARKANIZSA

Tiszamenti híres fürdőváros...  
Mint mindenhol a felszabadult déli végeken, itt is új élet virágzik. Az elnyomtatás több mint két évtizedében ez a tiszavidéki kis város teljesen a tönk szélére jutott. Pedig az 1914-es világháború előtt gyönyörű fejlődésnek indult, s még a világháború alatt is virágzó város volt. A megszállás rabságában azonban mindenéből kifosztották Magyarkanizsát. Az itt olyan különösen nagy számban élő iparoság a huszonhárom év alatti csendes fosztogatásban majdnem széthullott: az évről-évre nagyobb adó egymásután csúszta be a kis műhelyek ajtaját, s nagy részében ez okozta azt, hogy harmincas évek derekán szinte gombamódra szaporodtak el a kontárók. Hiába volt ellenük minden törvényes rendelkezés, karhatalom, nem lehetett őket «kiirtani», mert az élethez való jogot már csakugyan nem lehetett elvenni a szegényembertől.

A valamikor olyan gazdag és híres város már a huszas évek végén teljesen tönkrement. Eladósodott ugyanynyira, hogy már a városi inventárt is lepecsételték a »hitelezők.«

**A gazdag földek, a híres szőlők és dus kertiveteményes parcellák idegen kézre kerültek, az évenként háromszor is »állásából felmentett« polgármesterek, majd később városelnökök, summás pénzeket süllyesztettek el és szédítő összegeket szavazták meg maguknak, mint nyugdíjat.**

Olyan perekbe keverték a várost, hogy már a per kezdetén tisztán látható volt: ki lesz a vesztes fél...

**Soha egyetlen pert sem nyert meg a város.**

A hivatalok tele voltak protekciós tinte nyalókkal akik egész éven át, vagy egy-egy kis pünkösdi királyságuk tartott (ez attól függött, hogy a polgármester urak közül ki meddig maradt a helyén) egyebet nem csináltak, mint kaszinózni jártak egyik hivatalból a másikba, a feleket egyik napról a másikra utasították el, vagy a földszintről az emeletre és onnét vissza küldözgették, közben nagyokat röhögtek a markukba, — s ezért mindert urj fizetés járt. Ekkor élte fénykorát Magyarkanizsa rendezett tanácsú város »tiszviselő kara.« S ekkor járta el az egykor olyan büszke, gazdag, híres város — hattyutancát.

— Mióta a sorsom oly mostohán dobál hol ide, hol oda, csak nagyon ritkán juthatok el ebbe a kedves, sok-sok drága emlékekkel teli, álmódó tiszparti városkába. Valamikor a legszebb éveit éltem itt le ga lambszárnnyon röpdőső ifjúságomnak... Kábult lélekkel, kótyagos szívvel bolyongtam éjszakánként az akácillatos utcákon, s — Isten tudja, miért — mindig valami csoda szép jövőről, valami antikrisztusos világról álmodoztam. Tüzipiros vágyaim felröppentek a csillagos éjg... Néha valahol sirva borultam le a gyepek árokpartra és megmagyarázhatatlan fájdalommal átkokat kerestem, amellyel megverhetném az egész világot... Itt találkoztam a szerelem leggyönyörűbben gyöttrő napjaival... Itt találkoztam legelőször az Élet kiábrándító meztelenségével is: nagyon korán nyitottsággal járó, szomorú kamasz lett belőlem.

— Mire leszolgáltam katonávémet, s hazakerültem szegény, jó apám véres ve rejtékekkel szerzett kis valósága szörnyű romokban hevert... Tudom: ujesztendő napja volt, s egy új évtized is akkor kezdődött. Emlékszem: összeszorított szájjal, forrón homályosuló szemekkel álltam az udvarunkon... s valami borzasztó fogadalmat tettem. — Tizenhárom esztendőn keresztül minden nap kértem a jó Istent, hogy sujtson le igazságával azokra a lelketlen,

sehonnai bitangokra, akik rajtunk kívül akkor még olyan sok magyar iparoscsa'adnak rabolták el nehéz, életöröl munkával szerzett vagyonkáját...

A jó Isten meghallgatott.

Megyek az utcákon, amelyek alig változtak valamit az Idő rohanásában. Ha változott is, valami úgy változott meg, hogy semmit sem veszített jellegzetességéből. Szép, kedves minden, s amerre csak nézek mindenfelől mosolyogva köszöntenek az emlékek. Ismerős emberekkel találkozom, akik nem ismernek meg, csak mikor a kezemet nyujtom, kcagnak rám öröms meg lepetéssel: Hát meg van még, de megváltozott, alig ismertük meg! »A tulajdáról egy vastagbajszu, szemüveges, vállas ember kiált át: »Szerbuc, te csavargó! Soha sem hittem volna, hogy abból a nyeszlett kamaszból valaha ember lesz!« Alaposan megnyalából, megropogtat. A hangjáról is merem meg. Iskolatársam. De akkor még nem viselt se szemüveget, se ilyen vastag bajszu, csak a roppant vállai voltak meg.

Panaszkodik... Erzékeny ember, valaki nagyon megsérthette az önézetét...

... — Hosszu, huszonhárom évi rabság után újra szabadok vagyunk. A jó Isten meghallgatta imádságunkat... s most itt vagyunk, könnyes a szemünk... Pedig ha kifosztottam, rongyosan, megverten állunk is szerény kis életünkkel az eljövendő szebb jövő előtt, mi csak azok vagyunk, akiket a két évtized előtti világ egyetlen vihara elszakított Édesanyáktól, Nagy-Magyarországtól... A mi hazaszertünk elmúlt életünk viharában csak még jobban megerősödött: — Soha senki sem mondhatja azt, hogy nem vagyunk méltók visszatérni hazánk bizalmára... Hogy mi elsodortéletű délvidékiek fegyelméletlenek vagyunk magyarságunkban...

**Ne essék senki sem abba a téves hitbe, hogy mi kényszerekkel lehalkított szavu kanizsaiak nem álljuk meg majd helyünket újjászületett életünk vártáján! Ha vagyónainkból ki is forgatták bennünket, ha büszkeségünket százszor is megtiptorták, azért a szívünket a lelkünket mindig a legszebb magyar imádsággal vértéztük a kísértések ellen...**

Elkisér egy darabon, aztán elbucsuzik... Némán kezetszorítunk.

A város beltere alaposan megváltozott: a büszkén terpeszkedő városháza előtti térségben, amelyen ilyen tájon rengeteg görögdiányt árultak, most gyönyörű park, köpadokkal berendezett sétány disze leg... Mindenfelé jóleső rend, kellemes tisztaság. Lemegek a fürdőparkba... itt minden a régi. A csodafürdő vendégei lassan pakolnak hazafelé, a vendégszobák egyenként ürülnek ki, a Vigadó terrasán nagy némaság honol... a fákról aranyárga leveleket ráz le a szeptemberi szél. Nyárasszony napsugárszínű hajában elhervadt a virágdiadém. Megható ez a csendesen bucsuzkodó, hosszú, néma csókokban ölelkező elmúlás...

Kimegyek a Tiszára... végig megyek a parton a nagy gyümölcsös felé. A csosz már messziről megsüvegel, aztán megkérdezi, hogy mi járatban vagyok. Mondom neki. »Isten éltesse! — nyujtja napbarnított kerges kezét, aztán kényelmesen felleg kérdéseimre a pipaszár mögöl. Elmondja, hogy az idén szigeti gyümölcstermes nagyon gyenge lesz. Szilva, majdnem semmi. Pedig volt olyan esztendő, nem is olyan régen, hogy az ágakat fel kellett támogatni, nehogy letörje a rengeteg gyümölcs. Az idén »ráállt« a víz és le sem ment róla július végéig. Nagy a kár mindenfelé, panaszkodik az öreg. A Sziget meg a Legelő

sem ér az idén sokat, pedig ez lenne a kanizsaiak konyhakertje. Még beszélgetünk egy darabig, de a füstnél és a panasznál egyéb nem száll el a pipaszár mögöl. Vigasztalom, hogy hamarosan jórafordul minden... Ha vége lesz a háborúnak, olyan éle tünk lesz, mint Ádám, apánknak volt a Paradicsomban!

— Hájszen nem mondom, — dörmög az öreg, — de én már azt aligha érom mög... A kilencvenkettediket tötöm bé Mi kulás-napján...

Akárkivel találkozom, panasszal szól hozzám... Vigaszt, reményt öntök beléjük.

Nem szabad azt hinni, hogy ez a csendben rendelkező kis tiszparti város, majd ismét visszazuhan évtizedes álmokorságába. A szélesebbre tágult világ egész csomó lehetőséggel lépett az emberek életébe. Új utak nyíltak az érvényesülések felé, s az itt oly különösen nagy számban élő iparosság, munkájának gyümölcsével ismét megtalálja majd elvesztett jólétét, szerény egyéni kis életéből elszökött nyugodtságát boldogságát. Ha most még sok is az a baj amit az újjárendeződő élet magaelőtt hajt ne évelődjön senki sem, ne legyenek türelmükből kifogyó elkeseredések, hiszen az a hely amelyet egyetlen igazságos Istenünk már kijelölt részünkre a most vajudó világban, kárpótól majd mindent. Lehet hogy a Holnapok, a végelláthatatlan mesz sziségekből már hozsannával jönnek felénk... a Mák kifürkészhetetlen, ráncos arca ne hozzon csüggedésbe senkit: — Bár milyen rengeteg is most a baj, mégis csak muló, röppenő, rövidéletű, mint a — tiszavirág!

VASS IMRE

## Szerkesztői üzenet

A. R. Finom lélekre vall. Stílusa is jó, írása azonban túl hosszú. Néhol ellassodik, eltér a tárgyról, unalmassá válik, s itt akadozik is. Nem gördülékeny. Dolgozza át és küldje be, de ne hozzánk. Két oldalt nem bocsájthatunk rendelkezésre még vasárnap sem. Ha részünkre akar írni, fogja rövidebbre mondanivalóját. Kéziratát nem őrizzük meg, vissza sem küldjük, csak akkor, ha válaszbélyeget és megcímzett válaszborítékot küld. Kéziratügyben csak délután öt és hat között állunk rendelkezésre a szerkesztőségben.

## APRÓHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 20 szóig 1.20 pengő, kétszeri feladásnál 2.20 pengő és háromszori feladásnál 3.— pengő, hirdetési adóval együtt. Minden további szó és címszó, valamint kiemelt szavak 10 fillérel drágábbak. A fenti árak csak olyan hirdetésekre vonatkoznak, amelyek egy héten belül lefutnak. — Csak felülbélyegzett, jelígis leveleket továbbítunk. — Kérdezőkódésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Zongorát, rövidet, vagy pianót sürgősen megvételre keresek. Ajánlatokat ármegjelöléssel Marschall, Zombor, Kosuth Lajos ucca 14. II. emelet. a-597-f

Izr. ortod. számtan-tanár, ellátásra és tanításra két diákot vállal. Zombor, Zsinagóga ucca 4. a-600-f

Kerestetik fiatal, kezdő fa-esztergályos segéd. Csakis írásbeli ajánlatokat veszek figyelembe. Ehrlich J., Zombor. a-609-f

Keresek megvételre éger, hárs vagy iavor hasábfát válogatva. Ajánlatokat: Ehrlich J., esztergályos, Zombor címre kérem. a-610-f

## DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő Muhl János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csíhás

Benő ucca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén